

Αθήνα, 30.3.2021
Αριθ. Πρωτ.: 2794

Κότσικα 1α & Πατησίων
10434 Αθήνα
Τηλ: +30 2108809202, 203
Ηλ. δ/ση: secproedros@epant.gr

Προς
Υπηρεσία Συντονισμού, Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων, Υπουργείου
Ανάπτυξης και Επενδύσεων
Τηλ. 210 3332063
Ηλ. δ/ση: gstathouli@mnec.gr

Θέμα: «Αυξήσεις στις λιανικές τιμές των καυσίμων»

Σχετ.: Το από 19.3.21 έγγραφό σας (υμ. αριθ. πρωτ. 33689/19.3.2021), με το οποίο μας διαβιβάστηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 5134/17.3.2021 ερώτηση των κ.κ. Βουλευτών ΚΙΝΑΛ.

Αξιότιμοι κ.κ. Βουλευτές,

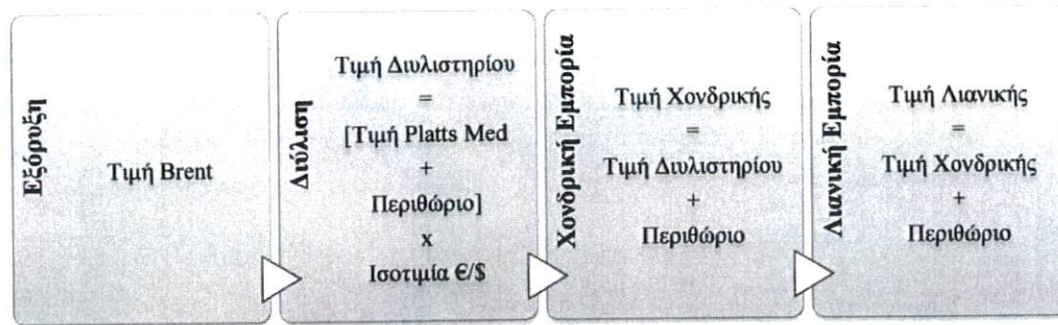
Σε απάντηση της υπό ανωτέρω σχετ. διαβιβασθείσας ερώτησης, σας γνωρίζουμε ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού («ΕΑ») είναι αποκλειστικώς αρμόδια για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 περί «Προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού», όπως ισχύει, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού διερευνά είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν τεκμηριωμένης καταγγελίας συμπεριφορές επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, για να διαπιστώσει τυχόν παραβάσεις του ανωτέρω αναφερόμενου νόμου, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ, ήτοι απαγορευμένες συμπράξεις μεταξύ των επιχειρήσεων ή καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις στην αγορά.

Σχετικά με το ερώτημά σας, αναφορικά με την εξέλιξη στις λιανικές τιμές καυσίμων σας γνωρίζουμε τα εξής:

Οι λιανικές τιμές πετρελαιοειδών στην Ελλάδα επηρεάζονται από τους εξής παράγοντες:

- Από την τιμή του αργού πετρελαίου τύπου Brent.
- Από την συναλλαγματική ισοτιμία δολαρίου - ευρώ.
- Από την τιμή του δείκτη Platts Μεσογείου, ήτοι τις τιμές των ετοιμών πετρελαιοειδών προϊόντων στη λεκάνη της Μεσογείουδ.
- Από τις τιμές πώλησης από τα διυλιστήρια της χώρας (ex-refinery prices).
- Από τους φόρους και δασμούς.
- Από τα περιθώρια κέρδους των εταιρειών εμπορίας.
- Από τα περιθώρια κέρδους των πρατηριούχων.

Η διαμόρφωση των τιμών των πετρελαιοειδών, στη βάση της αλυσίδας αξίας του κλάδου πετρελαίου, παρουσιάζεται συνοπτικά στο ακόλουθο διάγραμμα:

Η τιμή λιανικής, ήτοι η τιμή που πωλούν τα πρατήρια υγρών καυσίμων στους τελικούς καταναλωτές, είναι η τιμή χονδρικής προσαυξημένη, ανάλογα με την τιμολογιακή πολιτική που ακολουθεί ο κάθε πρατηριούχος, με το περιθώριο κέρδους της, τις δαπάνες μεταφοράς και τις απώλειες (εξαερώσεις) του προϊόντος

Από τις αρχές του 2020 καταγράφηκε δραστική πτώση της παγκόσμιας ζήτησης αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, και παρά τη μείωση της παραγωγής από τις χώρες-μέλη του ΟΠΕΚ, οι διεθνείς τιμές μειώθηκαν κατακόρυφα με συνέπεια τη μείωση επίσης, των τιμών διυλιστηρίου στη χώρα και κατ' επέκταση και της λιανικής τιμής της βενζίνης. Αντίθετα, από τις αρχές του 2021 έχει εκκινήσει ανοδική πορεία στις διεθνείς τιμές, καθώς παρατηρείται αύξηση της ζήτησης από ορισμένες χώρες που είναι οι μεγαλύτεροι εισαγωγείς πετρελαίου παγκοσμίως (Κίνα, Ιαπωνία), αλλά και λόγω των προσδοκιών για αύξηση της ζήτησης λόγω της αναθέρμανσης της δραστηριότητας της παγκόσμιας οικονομίας. Τον Ιανουάριο 2021 καταγράφηκε η πρώτη ετήσια αύξηση του διεθνούς δείκτη αναφοράς Brent αργό, ενώ η υψηλότερη τιμή του (70\$ το βαρέλι) καταγράφηκε αρχές Μαρτίου.

Σχετική παλαιότερη γνωμοδότηση της Επιτροπής εξέτασε, μεταξύ άλλων, την ύπαρξη ασυμμετρίας στο βαθμό προσαρμογής των τιμών της βενζίνης σε επίπεδο λιανικής στην Ελλάδα, δηλαδή την άμεση (ορισμένες φορές) προσαρμογή των εγχώριων τιμών (ακόμα και σε μεγαλύτερο ύψος) στις ανοδικές μεταβολές των διεθνών τιμών του πετρελαίου ή των επιμέρους τιμών των πετρελαιοειδών (τιμές Platt's), ενώ σε περιόδους καθοδικής κίνησης των τιμών, οι αντίστοιχες προσαρμογές δεν είναι εξίσου άμεσες (ή/και μικρότερου μεγέθους).

Στην εν λόγω γνωμοδότηση η ΕΑ κατέληξε ως προς το ζήτημα της ασυμμετρίας των τιμών, ότι τα συμπεράσματα εμπειρικών μελετών για την ελληνική αγορά τείνουν στο ότι υφίσταται ασυμμετρία του βαθμού προσαρμογής των τιμών σε επίπεδο λιανικής τιμής της βενζίνης, ενώ η εν λόγω στρέβλωση των τιμών στο κατώτατο στάδιο της αξιακής αλυσίδας ωφελεί, σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες, τις εταιρίες εμπορίας πετρελαιοειδών, αλλά επιδρά αρνητικά στην ωφέλεια του καταναλωτή. Πιθανοί προς διερεύνηση παράγοντες για τη διαπίστωση ή μη της ασυμμετρίας τιμών στα πετρελαιοειδή προϊόντα, μεταξύ άλλων, αναφέρονται η δυνατότητα έρευνας χαμηλής τιμής από την πλευρά του καταναλωτή, το κόστος που πρέπει να επωμιστεί για την πραγματοποίησή της (search cost), το κόστος αποθήκευσης και προώθησης των πετρελαιοειδών προϊόντων στην αγορά, η αποστροφή ως προς τον κίνδυνο των πρατηρίων λιανικής πώλησης και ενδεχομένως των εταιριών εμπορίας και οι φόροι, ενώ επίσης θα πρέπει να εξεταστούν και οι στρατηγικές των συγκεκριμένων εταιριών που ενεργοποιούνται σε αυτή την αλυσίδα αξίας.

Η λιανική τιμή πώλησης στα πρατήρια υγρών καυσίμων διαμορφώνεται από μια σειρά παράγοντες, όπως η τιμή διυλιστηρίου, φόροι, κόστος μεταφοράς, περιθώριο κέρδους εταιρίας

εμπορίας και πρατηριούχου, ύπαρξη αποθηκευτικών χώρων καυσίμων, ενώ οι φόροι αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της.

Σημειώνεται ότι ένα μεγάλο μέρος του τιμήματος που καταβάλλει ο τελικός καταναλωτής για την αγορά καυσίμων αποτελούν οι φόροι και τα τέλη. Στην περίπτωση της αμόλυβδης βενζίνης το ποσοστό αυτό μπορεί να υπερβαίνει και το 70% ενώ για το πετρέλαιο κίνησης το 60%.

Στις αρμοδιότητες της Ε.Α. εμπίπτουν πρακτικές και φαινόμενα που αφορούν τις τιμές, συμπεριλαμβανομένης και της ανωτέρω οριζόμενης ασυμμετρίας τιμών, εφόσον αποτελούν αντικείμενο ή αποτέλεσμα είτε σύμπραξης μεταξύ επιχειρήσεων είτε καταχρηστικής εκμετάλλευσης δεσπόζουσας θέσης από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις ή ενδεχομένως οφείλονται στη δομή της αγοράς και μπορούν ενδεχομένως να αντιμετωπιστούν με Κανονιστική (άρ. 11 του Ν 3959/2011). Σε κάθε περίπτωση, η Ε.Α., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, έχει ασχοληθεί με τον τομέα των καυσίμων πολλές φορές, τόσο με κανονιστικές παρεμβάσεις της το 2007 και το 2008 και γνωμοδοτικά το 2012, όσο και με σειρά αποφάσεων της που αφορούν σε καταγγελίες και έλεγχο συγκεντρώσεων επιχειρήσεων. Επιπλέον, η Επιτροπή, πέραν των ενεργειών και παρεμβάσεων στις οποίες έχει ήδη προβεί, παρακολουθεί στενά την εν λόγω αγορά και για τον λόγο αυτό η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει αναπτύξει την πλατφόρμα HCC Data Analytics και Economic Intelligence για τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων αγοράς τιμών καυσίμων σε πραγματικό χρόνο.

Τέλος, με βάση το υφιστάμενο αυτό θεσμικό και νομικό πλαίσιο, η Επιτροπή είναι αναρμόδια να επιληφθεί θεμάτων που ανάγονται σε θέματα φορολόγησης επί των τιμών των καυσίμων τα οποία αποτελούν αντικείμενο αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή/και του Υπουργείου Οικονομικών. Ως εκ τούτου, τα αναφερόμενα θέματα εκφεύγουν της αρμοδιότητας της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Ακριβές αντίγραφο

Ο Προϊστάμενος Διεύθυνσης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΑΝΟΣ

Με εκτίμηση,

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής Ανταγωνισμού

Ιωάννης Λιανός

